

West-Vlaanderen Ontcijferd **Sociaal-economisch profiel van de provincie**

Editie 2025

Tewerkstelling

data@pomwvl.be

INHOUDSTAFEL

1. Loontrekkenden
2. Zelfstandigen
3. Gedetacheerden

CONCLUSIES

Op 31 december 2023 telde West-Vlaanderen 452.064 **loontrekkenden**; dit is een toename met 0,7% ten opzichte van eind 2022. Eind 2023 was 45% van deze loontrekkenden actief in **vestigingen** met minder dan 50 werknemers.

De tertiaire sector is de grootste **sector** in termen van loontrekkende tewerkstelling. Met bijna 80.000 loontrekkenden vormt de gezondheidszorg de grootste **bedrijfstak** in West-Vlaanderen, gevolgd door de zakelijke dienstverlening en het onderwijs.

In 2023 telt West-Vlaanderen 63,9 loontrekkenden jonger dan 30 jaar per 100 loontrekkenden van 50 jaar of ouder, wat meer is dan in Vlaanderen (62,8). In West-Vlaanderen daalde de **vervangingsgraad** zowel ten opzichte van 2022 als 2018 sneller dan in Vlaanderen.

Pendel: van alle werknemers die in 2021 in West-Vlaanderen actief zijn woont 43,7% in Oost-Vlaanderen; omgekeerd gaat 51% van de West-Vlamingen werken in Oost-Vlaanderen. *Een actualisatie van deze cijfers volgt nog.*

Eind 2023 telde West-Vlaanderen 159.263 **zelfstandigen en helpers**; ten opzichte van 2022 is dit een toename met 1,7%.

Ruim zes op tien West-Vlaamse zelfstandigen (exclusief bijberoep) en helpers is actief in de tertiaire **sector**. Eind 2023 was 55,5% van alle zelfstandigen in West-Vlaanderen actief in vier **bedrijfstakken**: zakelijke dienstverlening, kleinhandel, bouw en landbouw.

De 40- tot 54-jarige zelfstandigen vertegenwoordigden in 2023 een derde van het West-Vlaamse totaal. Deze **leeftijdsklasse** kende als enige een afname in de periode 2018-2023. In West-Vlaanderen steeg het aantal 65-plussers in de periode 2018-2023 het sterkst.

In 2023 startten in West-Vlaanderen 11.816 personen een activiteit als zelfstandige of helper terwijl 6.524 zelfstandigen of helpers hun activiteiten hebben stopgezet. In 2023 telde West-Vlaanderen 7,4 starters per 100 zelfstandigen en helpers; in Vlaanderen lag de **startersratio** hoger (9,1). Met 4,1 stopzettingen per 100 zelfstandigen en helpers ligt de **stopzettingsratio** in West-Vlaanderen in 2023 lager dan in Vlaanderen (4,7).

In 2024 werden 33.570 personen naar West-Vlaanderen **gedetacheerd**. De grootste groep van gedetacheerden beschikt over de Poolse **nationaliteit**. Nederlanders en Oekraïners vervulden de top drie.

1. Loontrekkenden

Op 31 december 2023 telde West-Vlaanderen 452.064 loontrekkenden; dit is een toename met 0,7% ten opzichte van eind 2022. In Vlaanderen was er in dezelfde periode een gelijkaardige toename (+0,6%). In West-Vlaanderen was 50,5% van alle loontrekkenden eind 2023 een man; in Vlaanderen was dat 50,9%. Het aandeel loontrekkenden met een arbeidersstatuut was in West-Vlaanderen (43,4%) een stuk hoger dan in Vlaanderen (36,4%).

De regio's Zuid-West-Vlaanderen (28,3%), Brugge (24,4%) en Midwest (23,2%) vertegenwoordigen samen drie kwart van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen. In de regio's Westhoek (49,7%), Brugge (48,6%) en Middenkust (48%) is minder dan de helft van alle werknemers een man. In Brugge (37,8%) is het aandeel arbeiders veel kleiner dan in de regio's Westhoek (49,1%) en Midwest (48,1%).

Sector

Het grootste deel van de loontrekkenden in West-Vlaanderen en Vlaanderen werkt in de tertiaire sector. In West-Vlaanderen (39,1%) ligt het aandeel van deze sector een stuk lager dan in Vlaanderen (45%). De aandelen van de andere sectoren zijn in West-Vlaanderen wel groter.

Binnen West-Vlaanderen zijn er enkele opmerkelijke vaststellingen. Zo zijn de loontrekkenden in de industrie in de regio Midwest een stuk sterker vertegenwoordigd dan in de andere regio's. Daartegenover staat dat het aandeel loontrekkenden in de quataire sector er het kleinst is. In de regio's Middenkust en Brugge is het aandeel loontrekkenden in de tertiaire en quataire sector het grootst

terwijl het aandeel van de tewerkstelling in de sectoren industrie en bouw kleiner is dan in de andere regio's.

Bedrijfstak

Met bijna 80.000 loontrekkenden vormt de gezondheidszorg (en de maatschappelijke dienstverlening) de grootste bedrijfstak in West-Vlaanderen. Daarna volgt de zakelijke dienstverlening en het onderwijs. Eind 2023 vertegenwoordigden deze drie bedrijfstakken samen 41% van alle werknemers in West-Vlaanderen; in Vlaanderen was dit nog iets meer (42,1%).

In de regio's Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen zijn de bedrijfstakken gezondheidszorg, zakelijke dienstverlening en onderwijs ook de drie grootste bedrijfstakken. In de regio's Middenkust en Midwest deelt het onderwijs de derde plaats met het openbaar bestuur (Middenkust) en de voedingssector (Midwest). In Brugge vervolledigt de bedrijfstak openbaar bestuur de top drie.

Bij de verdeling van loontrekkenden in West-Vlaanderen per bedrijfstak springen een aantal percentages in het oog. Van alle werknemers in de sector openbaar bestuur, kan 40,1% in Brugge worden gesitueerd. Brugge is ook goed voor 38,4% van alle werknemers in de horeca. Bijna de helft (45,1%) van alle werknemers in de groothandel is actief in Zuid-West-Vlaanderen. Bijna twee derde van de werknemers in de voeding is tewerkgesteld in de regio's Midwest (37,9%) en Westhoek (26,8%).

Grootteklasse

Eind 2023 telde 95,3% van de West-Vlaamse vestigingen minder dan 50 werknemers; in

Vlaanderen was dat 94,8%. In West-Vlaanderen was in deze kleine vestigingen 45% van alle werknemers actief; in Vlaanderen was dat het geval voor 41,3% van alle loontrekkenden. Hoewel West-Vlaanderen procentueel minder vestigingen met 50 tot 200 werknemers telt dan Vlaanderen (4% ten opzichte van 4,4%), is het aandeel loontrekkenden in deze middelgrote vestigingen in West-Vlaanderen (29,7%) iets groter dan in Vlaanderen (28,6%). De vestigingen met meer dan 200 werknemers zijn in West-Vlaanderen nagenoeg even sterk vertegenwoordigd als in Vlaanderen (0,7% ten opzichte van 0,8%), maar deze grote vestigingen tellen in West-Vlaanderen procentueel duidelijk minder loontrekkenden dan in Vlaanderen (25,3% ten opzichte van 30%).

Binnen West-Vlaanderen springt vooral de regio Westhoek in het oog. In deze regio is het aandeel loontrekkenden in middelgrote vestigingen (32,5%) het grootst. Het aandeel loontrekkenden in kleine vestigingen (48,9%) is in de regio Westhoek iets kleiner dan in de regio Middenkust (49,4%) terwijl het aandeel werknemers in grote vestigingen (18,6%) er veruit het kleinst is.

Leeftijd

In 2023 telt West-Vlaanderen 63,9 loontrekkenden jonger dan 30 jaar per 100 loontrekkenden van 50 jaar of ouder. In Vlaanderen (62,8) is de vervangingsgraad kleiner dan in West-Vlaanderen. In West-Vlaanderen daalde de vervangingsgraad zowel ten opzichte van 2022 als 2018 sneller dan in Vlaanderen.

Binnen West-Vlaanderen was de vervangingsgraad in 2023 het grootst in de regio Midwest en het kleinst in de regio Middenkust. In elke regio was de vervangingsgraad kleiner dan in 2022 en 2018. De afname van de vervangingsgraad was telkens het grootst in de Westhoek en het kleinst in de regio Brugge.

Pendel *(actualisatie volgt nog)*

In 2021 gingen meer loontrekkenden buiten West-Vlaanderen werken dan er naar West-Vlaanderen kwamen werken. Het pendelsaldo was bijgevolg negatief. Dit is ook het geval in Vlaanderen. In West-Vlaanderen staat Oost-Vlaanderen op kop en dit voor zowel de inkomende als uitgaande pendel; 43,7% van de werknemers die in West-Vlaanderen actief zijn, woont in Oost-Vlaanderen en omgekeerd gaat 51% van de West-Vlaamingen werken in Oost-Vlaanderen. Bij de inkomende pendel vervolledigen de werknemers uit Frankrijk (23,3%) en Henegouwen (12,1%) de top drie. Bij de uitgaande pendel volgen de werknemers die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (16,9%) en Antwerpen (10%) werken op de tweede en derde plaats.

In de regio's Middenkust en Westhoek is de uitgaande pendel in 2021 groter dan de inkomende pendel; het pendelsaldo is er bijgevolg negatief. In de regio Middenkust is de inkomende pendelintensiteit het kleinst en de uitgaande pendelintensiteit het grootst. De regio Midwest staat op kop inzake de inkomende pendelintensiteit; in de regio Brugge is de uitgaande pendelintensiteit het kleinst.

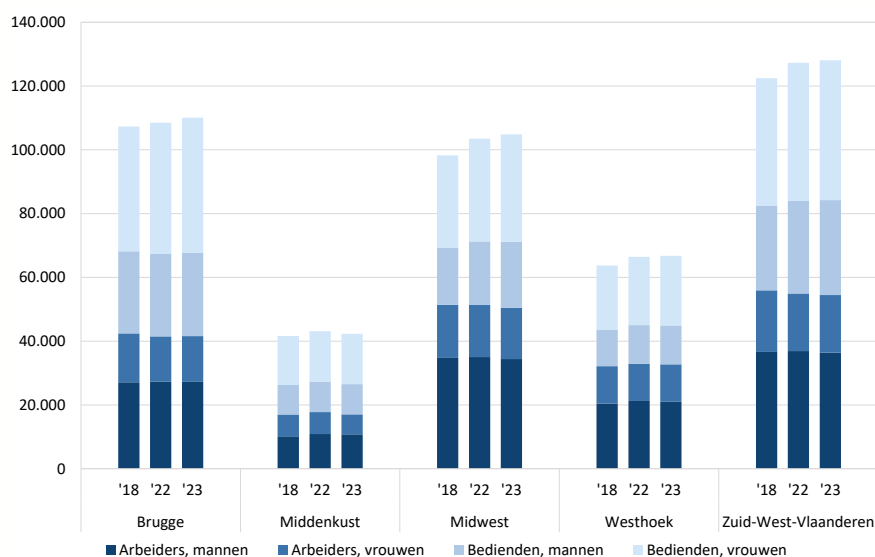
Tabel 1: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar geslacht, arbeiders en bedienden (a), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	433.385	448.887	452.064	100,0%	+4,3%	+0,7%
- Arbeiders, mannen	129.095	131.355	129.805	28,7%	+0,5%	-1,2%
- Arbeiders, vrouwen	69.887	67.130	66.526	14,7%	-4,8%	-0,9%
- Bedienden, mannen	90.943	96.460	98.303	21,7%	+8,1%	+1,9%
- Bedienden, vrouwen	143.460	153.942	157.430	34,8%	+9,7%	+2,3%
Vlaams Gewest	2.342.097	2.458.334	2.473.337	100,0%	+5,6%	+0,6%
- Arbeiders, mannen	595.151	606.207	601.132	24,3%	+1,0%	-0,8%
- Arbeiders, vrouwen	306.151	300.794	299.998	12,1%	-2,0%	-0,3%
- Bedienden, mannen	605.502	649.698	658.716	26,6%	+8,8%	+1,4%
- Bedienden, vrouwen	835.293	901.635	913.491	36,9%	+9,4%	+1,3%
Aandeel WVL in VLG	18,5%	18,3%	18,3%			
- Arbeiders, mannen	21,7%	21,7%	21,6%			
- Arbeiders, vrouwen	22,8%	22,3%	22,2%			
- Bedienden, mannen	15,0%	14,8%	14,9%			
- Bedienden, vrouwen	17,2%	17,1%	17,2%			

(a) Inclusief ambtenaren.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar geslacht, arbeiders en bedienden (a), regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

(a) Inclusief ambtenaren.

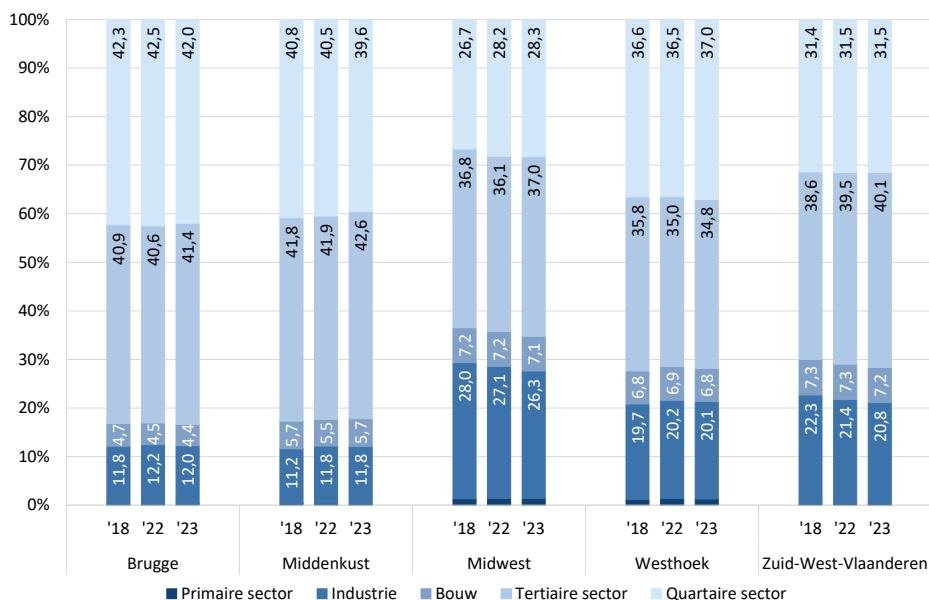
Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	433.385	448.887	452.064	100,0%	+4,3%	+0,7%
- Primaire sector	2.969	3.333	3.264	0,7%	+9,9%	-2,1%
- Industrie	84.774	87.070	85.658	18,9%	+1,0%	-1,6%
- Bouw	27.786	28.511	28.506	6,3%	+2,6%	-0,0%
- Tertiaire sector	167.564	172.900	176.983	39,1%	+5,6%	+2,4%
- Quartaire sector	150.292	157.073	157.653	34,9%	+4,9%	+0,4%
Vlaams Gewest	2.342.097	2.458.334	2.473.337	100,0%	+5,6%	+0,6%
- Primaire sector	12.793	13.866	14.270	0,6%	+11,5%	+2,9%
- Industrie	365.274	375.757	372.797	15,1%	+2,1%	-0,8%
- Bouw	132.470	137.733	138.105	5,6%	+4,3%	+0,3%
- Tertiaire sector	1.040.930	1.098.487	1.112.503	45,0%	+6,9%	+1,3%
- Quartaire sector	790.630	832.491	835.662	33,8%	+5,7%	+0,4%
Aandeel WVL in VLG	18,5%	18,3%	18,3%			
- Primaire sector	23,2%	24,0%	22,9%			
- Industrie	23,2%	23,2%	23,0%			
- Bouw	21,0%	20,7%	20,6%			
- Tertiaire sector	16,1%	15,7%	15,9%			
- Quartaire sector	19,0%	18,9%	18,9%			

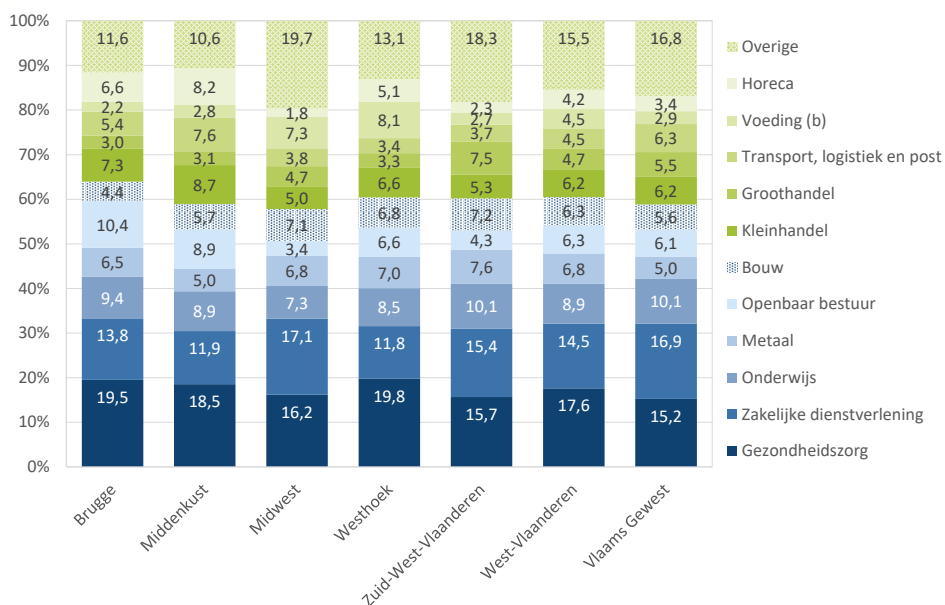
Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 2: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar sector, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2018, 31 december 2022, 31 december 2023.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 3: Loontrekkende tewerkstelling naar voornaamste bedrijfstakken (a), regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2023.

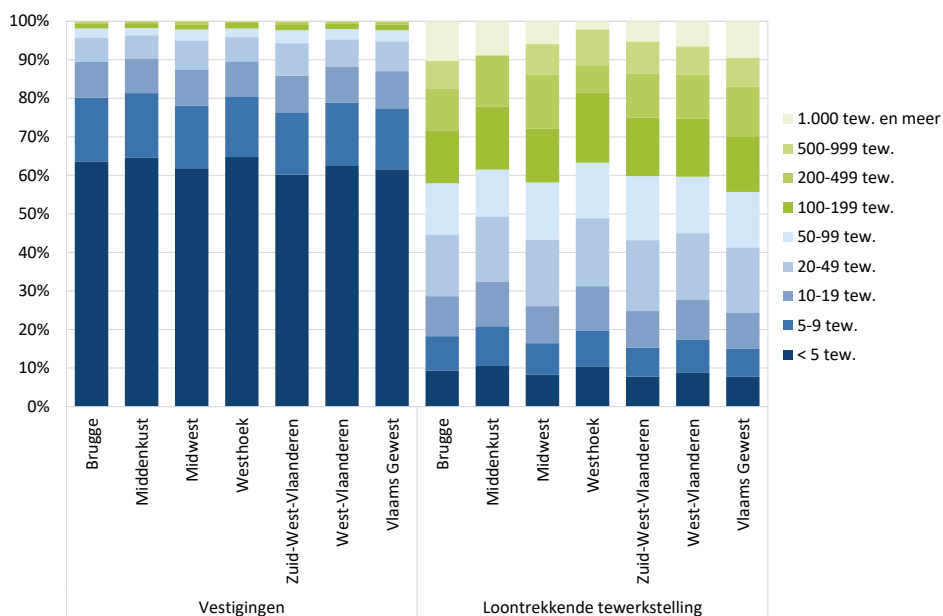

(a) Bedrijfstakken die in 2023 meer dan 15.000 loontrekkenden tellen in West-Vlaanderen.

(b) Voeding, dranken en tabak.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 4: Vestigingen en loontrekkende tewerkstelling naar grootteklasse, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2023.

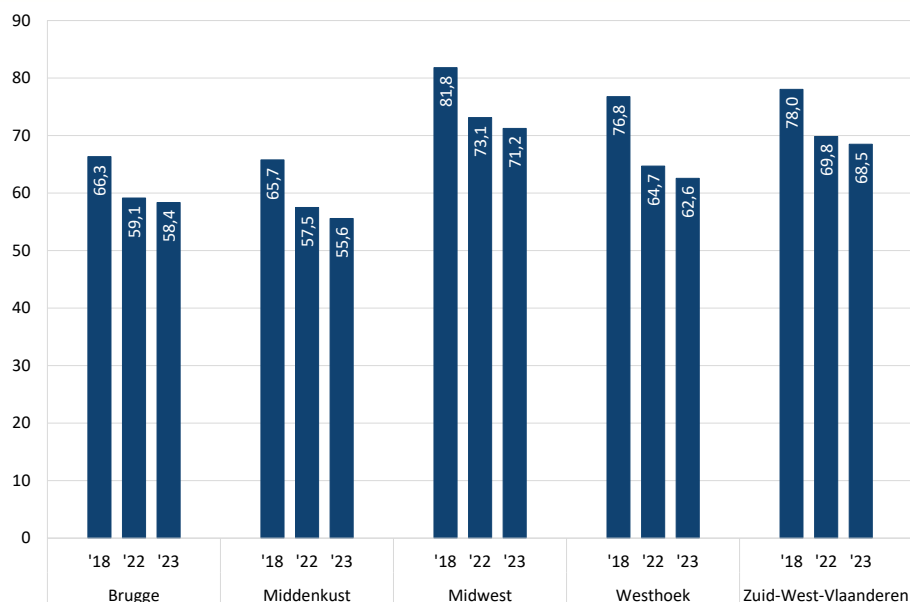
Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 3: Vervangingsgraad bij loontrekkenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2022-2023.

	2018	2022	2023	Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen					
- <30 jaar	97.672	94.916	93.456	-4,3%	-1,5%
- ≥50 jaar	131.850	145.049	146.214	+10,9%	+0,8%
- Vervangingsgraad	74,1	65,4	63,9	-10,2%pt	-1,5%pt
Vlaams Gewest					
- <30 jaar	515.444	516.714	513.995	-0,3%	-0,5%
- ≥50 jaar	737.140	810.632	818.230	+11,0%	+0,9%
- Vervangingsgraad	69,9	63,7	62,8	-7,1%pt	-0,9%pt

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. DWH AM&SB - KSZ, BISA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 5: Vervangingsgraad bij loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2018-2022-2023.

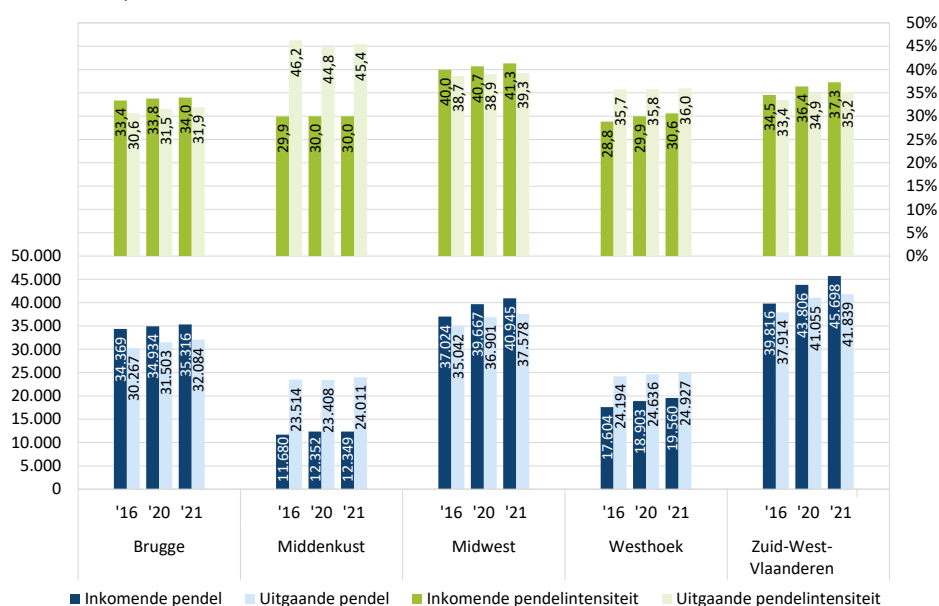
Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. DWH AM&SB - KSZ, BISA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 5: Evolutie van de inkomende en uitgaande pendel van loontrekkenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2020-2021.

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen					
- Geen pendel	358.496	367.846	370.600	+3,4%	+0,7%
- Inkomende pendel	52.611	57.886	60.131	+14,3%	+3,9%
- Uitgaande pendel	63.054	65.720	66.683	+5,8%	+1,5%
- Pendelsaldo	-10.443	-7.834	-6.553	-37,3%	-16,4%
- Inkomende pendelintensiteit	12,8%	13,6%	14,0%	+1,2%pt	+0,4%pt
- Uitgaande pendelintensiteit	15,0%	15,2%	15,2%	+0,2%pt	+0,0%pt
Vlaams Gewest					
- Geen pendel	2.074.018	2.167.789	2.192.031	+5,7%	+1,1%
- Inkomende pendel	137.702	152.903	157.476	+14,4%	+3,0%
- Uitgaande pendel	290.354	288.395	288.417	-0,7%	+0,0%
- Pendelsaldo	-152.652	-135.492	-130.941	-14,2%	-3,4%
- Inkomende pendelintensiteit	6,2%	6,6%	6,7%	+0,5%pt	+0,1%pt
- Uitgaande pendelintensiteit	12,3%	11,7%	11,6%	-0,7%pt	-0,1%pt

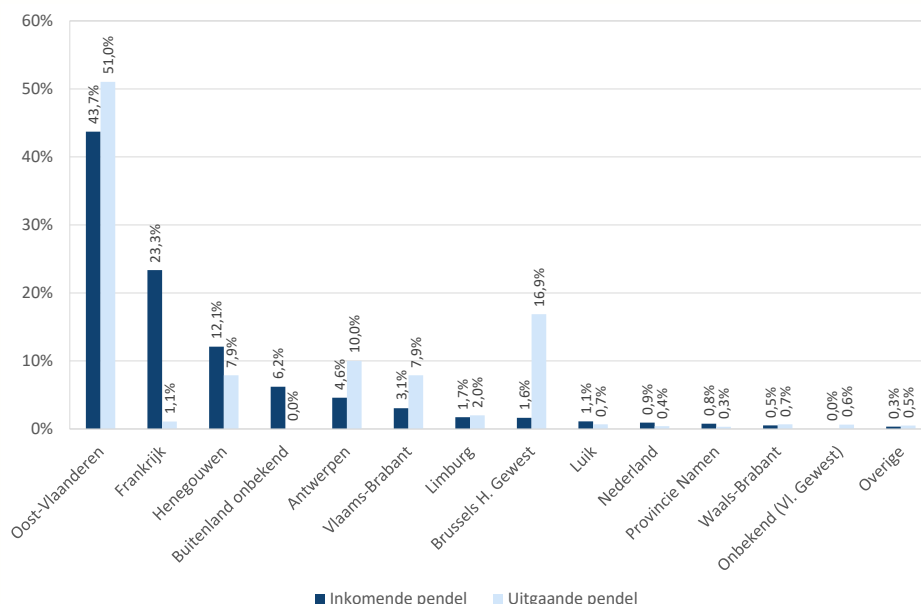
Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. DWH AM&SB - KSZ, BISA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 6: Evolutie van de inkomende en uitgaande pendel van loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2016-2020-2021.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. DWH AM&SB - KSZ, BISA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 7: Inkomende en uitgaande pendel van loontrekkenden naar woon- en werkplaats (a), West-Vlaanderen, 2021.

(a) Stroom die meer dan 200 loontrekkenden tellen in West-Vlaanderen.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. DWH AM&SB - KSZ, BISA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

2. Zelfstandigen

Eind 2023 telde West-Vlaanderen 159.263 zelfstandigen en helpers; dit is een vijfde van het Vlaamse totaal. In vergelijking met 2022 telde West-Vlaanderen 1,7% meer zelfstandigen en helpers; in Vlaanderen was de toename nog iets groter (+2,3%). In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was eind 2023 bijna zes op de tien actief als zelfstandige in hoofdberoep. Het aandeel zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en het aandeel helpers is in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen. Ondanks het feit dat het aantal helpers in de periode 2018-2023 in West-Vlaanderen sterker daalde dan in Vlaanderen, blijft het West-Vlaamse aandeel groot (29%). Zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen telden in 2023 zo'n kwart meer

zelfstandigen in bijberoep en ruim een derde meer zelfstandigen actief na pensioenleeftijd in vergelijking met 2018.

Een kwart (25,1%) van alle West-Vlaamse zelfstandigen en helpers in 2023 kan in Brugge worden gesitueerd. De regio's Zuid-West-Vlaanderen (23,7%) en Midwest (22,2%) vervolledigen de top drie. In Zuid-West-Vlaanderen is het aandeel zelfstandigen in hoofdberoep het grootst (59%) en het aandeel zelfstandigen in bijberoep het op één na grootst (na de regio Middenkust). De aandelen zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en helpers zijn in Zuid-West-Vlaanderen kleiner dan in de andere regio's. In de regio Brugge is het aandeel zelfstandigen actief

na pensioenleeftijd het grootst (14,4%); in de regio Westhoek is het aandeel helpers (7,9%) duidelijk groter dan in de andere regio's.

Sector

Ruim 60% van de West-Vlaamse en Vlaamse zelfstandigen (exclusief bijberoep) en helpers is actief in de tertiaire sector. West-Vlaanderen telt relatief meer zelfstandigen in de primaire sector, de industrie en de bouw terwijl dit in Vlaanderen het geval is in de tertiaire en quataire sector.

In de regio's Westhoek en Midwest is het aandeel zelfstandigen in de primaire sector veruit het grootst terwijl het aandeel van de tertiaire en quataire sector een stuk kleiner is dan in de andere regio's. In de regio Midwest zijn de zelfstandigen in de bouwsector sterker vertegenwoordigd dan in de andere regio's. Verhoudingsgewijs is het aantal zelfstandigen in de tertiaire sector het grootst in de regio Middenkust. De regio Brugge telt de meeste zelfstandigen in de quataire sector terwijl de regio Zuid-West-Vlaanderen de kroon spant op vlak van industrie.

Bedrijfstak

Eind 2023 was 55,5% van alle zelfstandigen in West-Vlaanderen actief in vier bedrijfstakken: zakelijke dienstverlening, kleinhandel, bouw en landbouw. In Vlaanderen is dit aandeel vergelijkbaar (55%). In West-Vlaanderen is de zakelijke dienstverlening duidelijk minder sterk vertegenwoordigd dan in Vlaanderen; het omgekeerde geldt voor de landbouw.

Binnen West-Vlaanderen zijn er enkele opvallende verschillen. Zo is het aandeel zelfstandigen in de zakelijke dienstverlening in Brugge en Zuid-West-Vlaanderen duidelijk groter dan in de andere regio's. In de regio's Brugge en Middenkust vervolledigen de

zelfstandigen in de horeca de top vier; in de regio Zuid-West-Vlaanderen zijn dat de zelfstandigen in de overige persoonlijke diensten, telkens ten nadele van de zelfstandigen in de landbouw. In de Westhoek daarentegen staan de zelfstandigen in de landbouw afgetekend op kop (20,2%).

Leeftijd

De 40- tot 54-jarige zelfstandigen vertegenwoordigden in 2023 een derde van het West-Vlaamse totaal. Deze groep kende als enige een afname in de periode 2018-2023. In Vlaanderen was er bij de 40- tot 54-jarigen een minieme toename; zij vertegenwoordigden in 2023 34,3% van alle zelfstandigen. In West-Vlaanderen steeg het aantal 65-plussers in de periode 2018-2023 in absolute en relatieve termen het sterkst; in Vlaanderen was de procentuele toename het grootst bij de +65-jarige zelfstandigen terwijl de 25- tot 39-jarigen in absolute termen de sterkste toename kenden.

In alle West-Vlaamse regio's was er in de periode 2018-2023 een afname van het aantal 40- tot 54-jarige zelfstandigen; in de regio Westhoek was die afname in absolute en relatieve termen het grootst (-830 personen of -10,2%). Met uitzondering van de regio Zuid-West-Vlaanderen was de toename van het aantal zelfstandigen in absolute en relatieve termen in alle regio's het grootst bij de 65-plussers. In Zuid-West-Vlaanderen was de procentuele toename het grootst bij de 65-plussers, maar was de absolute toename het grootst bij de 25- tot 39-jarigen.

Starters

In 2023 startten in West-Vlaanderen 11.816 personen een activiteit als zelfstandige of helper; dat is 4,1% meer dan in 2018. In Vlaanderen was de toename in dezelfde periode een stuk groter (+10%). In zowel West-

Vlaanderen als Vlaanderen was er in 2023 enkel bij de helpers een afname van het aantal starters in vergelijking met 2018 en steeg het aantal zelfstandigen in bijberoep relatief sterker dan het aantal zelfstandigen in hoofdberoep.

Iets meer dan de helft (50,4%) van alle zelfstandigen en helpers die in 2023 hun activiteiten startten, kunnen we in Zuid-West-Vlaanderen en Brugge situeren. Elke regio zag in 2023 minder helpers starten dan in 2018. In de regio's Brugge, Middenkust en Westhoek steeg het aantal startende zelfstandigen in bijberoep relatief sterker dan het aantal startende zelfstandigen in hoofdberoep.

Stopzettingen

In 2023 zetten in West-Vlaanderen 6.524 personen hun activiteit als zelfstandige of helper stop; dit is 16,6% meer dan in 2018. In Vlaanderen was de toename in dezelfde periode nog groter (+20%). In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was er in de periode 2018-2023 een afname van het aantal stopzettingen bij de helpers en was de procentuele toename het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep.

In 2023 situeerde bijna de helft van alle stopzettingen zich in Brugge en Zuid-West-Vlaanderen. In de regio's Brugge, Middenkust en Zuid-West-Vlaanderen was er een afname van het aantal stopzettingen bij helpers; de regio Middenkust telde ook minder

stopzettingen bij de zelfstandigen in hoofdberoep. In de regio's Brugge, Middenkust en Midwest was de procentuele toename van het aantal stopzettingen het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep.

Starters- en stopzettingsratio

In 2023 telde West-Vlaanderen 7,4 starters per 100 zelfstandigen en helpers; in Vlaanderen lag de startersratio hoger (9,1). Ten opzichte van 2018 ligt de startersratio in 2023 in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen 0,6 punt lager. De startersratio is het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep en – uiteraard – het kleinst bij de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd.

Met 4,1 stopzettingen per 100 zelfstandigen en helpers ligt de stopzettingsratio in West-Vlaanderen in 2023 lager dan in Vlaanderen (4,7). In vergelijking met 2018 bleef de stopzettingsratio in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen in 2023 op nagenoeg hetzelfde niveau. In West-Vlaanderen is de stopzettingsratio het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep; in Vlaanderen is dat bij de helpers. In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen is de stopzettingsratio het kleinst bij de zelfstandigen in hoofdberoep.

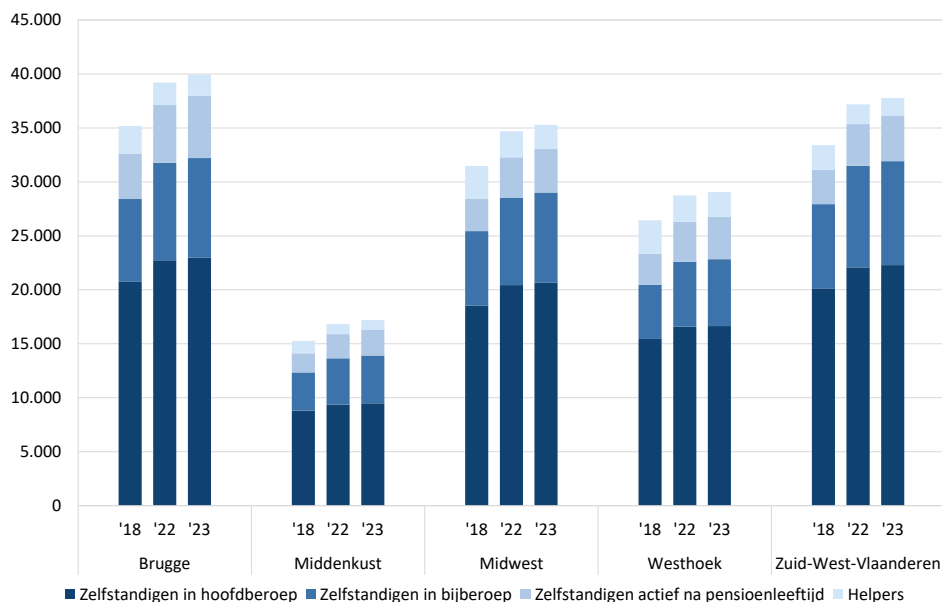
Binnen West-Vlaanderen was zowel de starters- als stopzettingsratio in 2023 het grootst in de regio Middenkust en het kleinst in de Westhoek.

Tabel 5: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	141.764	156.653	159.263	100,0%	+12,3%	+1,7%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	83.659	91.222	92.094	57,8%	+10,1%	+1,0%
- Zelfstandigen in bijberoep	30.941	36.814	37.790	23,7%	+22,1%	+2,7%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	15.059	18.908	20.296	12,7%	+34,8%	+7,3%
- Helpers	12.105	9.709	9.083	5,7%	-25,0%	-6,4%
Vlaams Gewest	682.436	779.249	796.801	100,0%	+16,8%	+2,3%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	416.484	465.060	472.155	59,3%	+13,4%	+1,5%
- Zelfstandigen in bijberoep	162.920	199.368	205.840	25,8%	+26,3%	+3,2%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	63.583	81.484	87.535	11,0%	+37,7%	+7,4%
- Helpers	39.449	33.337	31.271	3,9%	-20,7%	-6,2%
Aandeel WVL in VLG	20,8%	20,1%	20,0%			
- Zelfstandigen in hoofdberoep	20,1%	19,6%	19,5%			
- Zelfstandigen in bijberoep	19,0%	18,5%	18,4%			
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	23,7%	23,2%	23,2%			
- Helpers	30,7%	29,1%	29,0%			

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 8: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers naar aard van de activiteit, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

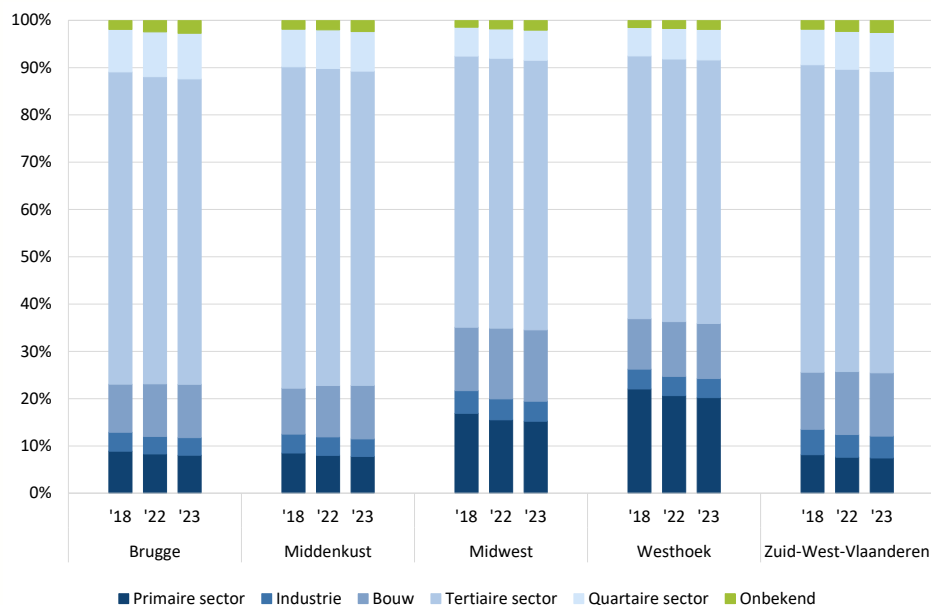
Tabel 6: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	110.823	119.839	121.473	100,0%	+9,6%	+1,4%
- Primaire sector	14.406	14.448	14.297	11,8%	-0,8%	-1,0%
- Industrie	5.032	5.053	4.988	4,1%	-0,9%	-1,3%
- Bouw	12.595	15.017	15.400	12,7%	+22,3%	+2,6%
- Tertiaire sector	68.758	73.575	74.378	61,2%	+8,2%	+1,1%
- Quartaire sector	8.121	9.226	9.540	7,9%	+17,5%	+3,4%
- Onbekend	1.911	2.520	2.870	2,4%	+50,2%	+13,9%
Vlaams Gewest	519.516	579.881	590.961	100,0%	+13,8%	+1,9%
- Primaire sector	48.727	49.958	49.431	8,4%	+1,4%	-1,1%
- Industrie	19.407	20.768	20.912	3,5%	+7,8%	+0,7%
- Bouw	57.102	71.668	73.765	12,5%	+29,2%	+2,9%
- Tertiaire sector	336.241	368.734	374.051	63,3%	+11,2%	+1,4%
- Quartaire sector	45.654	52.523	54.410	9,2%	+19,2%	+3,6%
- Onbekend	12.385	16.230	18.392	3,1%	+48,5%	+13,3%
Aandeel WVL in VLG	21,3%	20,7%	20,6%			
- Primaire sector	29,6%	28,9%	28,9%			
- Industrie	25,9%	24,3%	23,9%			
- Bouw	22,1%	21,0%	20,9%			
- Tertiaire sector	20,4%	20,0%	19,9%			
- Quartaire sector	17,8%	17,6%	17,5%			
- Onbekend	15,4%	15,5%	15,6%			

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

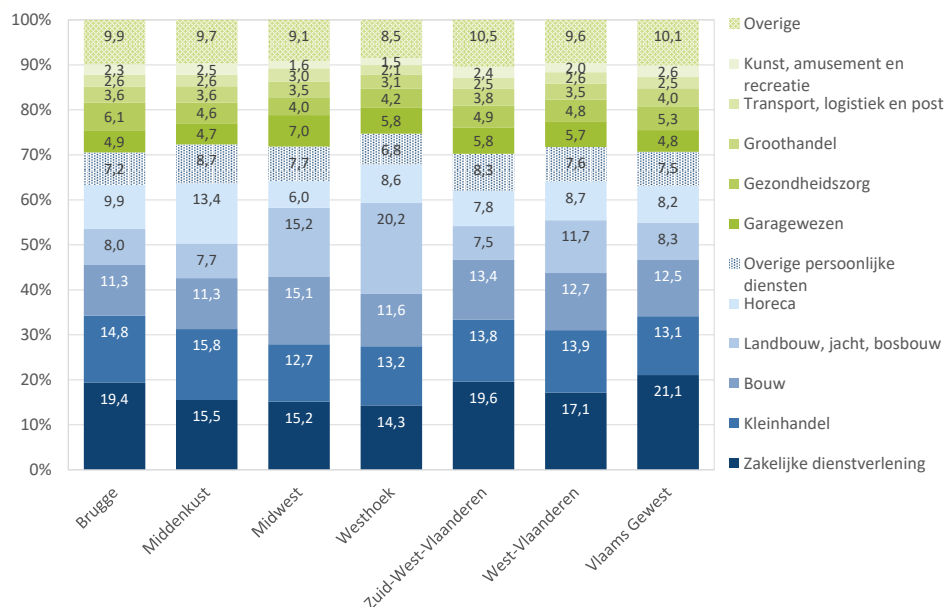
Figuur 9: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar sector, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 10: Zelfstandigen en helpers (a) naar voornaamste bedrijfstakken (b), regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2023.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

(b) Bedrijfstakken die in 2023 meer dan 2.000 zelfstandigen en helpers (a) tellen in West-Vlaanderen.

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

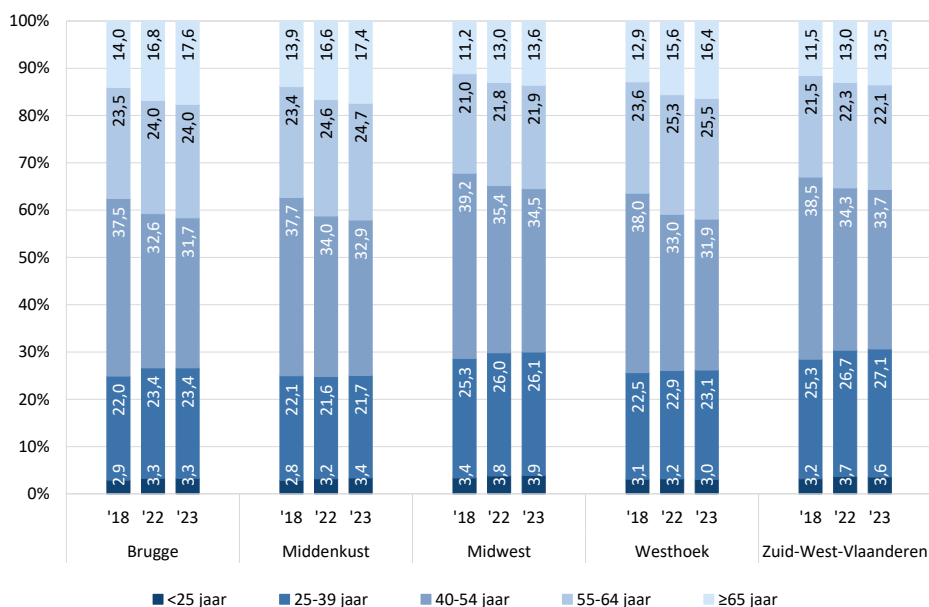
Tabel 7: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar leeftijdsklasse, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	110.823	119.839	121.473	100,0%	+9,6%	+1,4%
- <25 jaar	3.442	4.129	4.177	3,4%	+21,4%	+1,2%
- 25-39 jaar	26.155	29.321	29.902	24,6%	+14,3%	+2,0%
- 40-54 jaar	42.352	40.554	40.056	33,0%	-5,4%	-1,2%
- 55-64 jaar	24.933	28.072	28.481	23,4%	+14,2%	+1,5%
- ≥65 jaar	13.941	17.763	18.857	15,5%	+35,3%	+6,2%
Vlaams Gewest	519.516	579.881	590.961	100,0%	+13,8%	+1,9%
- <25 jaar	17.400	22.296	22.779	3,9%	+30,9%	+2,2%
- 25-39 jaar	133.454	152.912	156.681	26,5%	+17,4%	+2,5%
- 40-54 jaar	201.072	203.452	202.962	34,3%	+0,9%	-0,2%
- 55-64 jaar	109.826	125.774	128.124	21,7%	+16,7%	+1,9%
- ≥65 jaar	57.764	75.447	80.415	13,6%	+39,2%	+6,6%
Aandeel WVL in VLG	21,3%	20,7%	20,6%			
- <25 jaar	19,8%	18,5%	18,3%			
- 25-39 jaar	19,6%	19,2%	19,1%			
- 40-54 jaar	21,1%	19,9%	19,7%			
- 55-64 jaar	22,7%	22,3%	22,2%			
- ≥65 jaar	24,1%	23,5%	23,4%			

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 11: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar leeftijdsklasse, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2018, 31 december 2022 en 31 december 2023.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

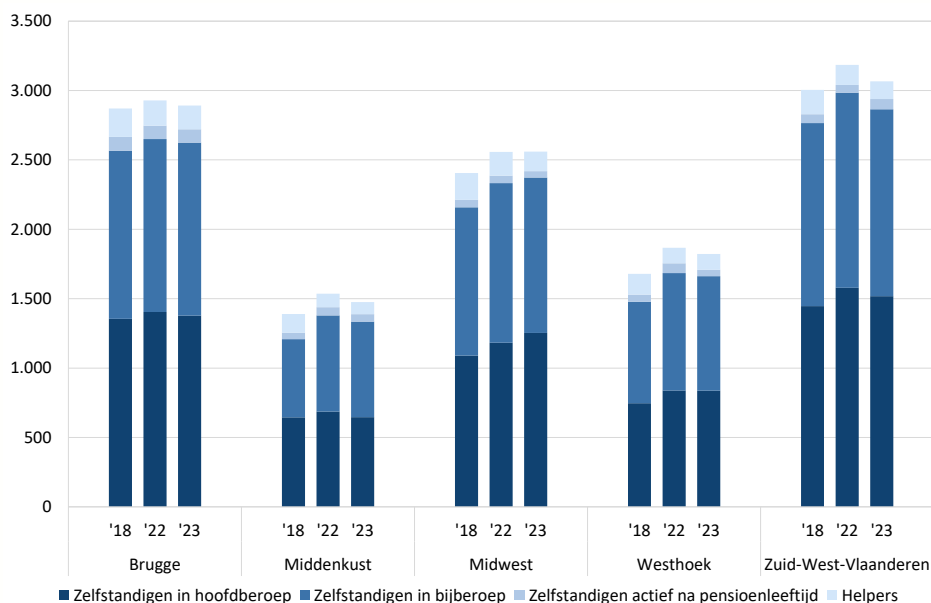
Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 8: Evolutie van het aantal starters naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2022-2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	11.349	12.074	11.816	100,0%	+4,1%	-2,1%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	5.284	5.691	5.633	47,7%	+6,6%	-1,0%
- Zelfstandigen in bijberoep	4.891	5.340	5.227	44,2%	+6,9%	-2,1%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	315	335	316	2,7%	+0,3%	-5,7%
- Helpers	859	708	640	5,4%	-25,5%	-9,6%
Vlaams Gewest	66.249	72.117	72.907	100,0%	+10,0%	+1,1%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	33.926	37.203	37.540	51,5%	+10,7%	+0,9%
- Zelfstandigen in bijberoep	26.862	30.111	30.475	41,8%	+13,5%	+1,2%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	1.542	1.628	1.715	2,4%	+11,2%	+5,3%
- Helpers	3.919	3.175	3.177	4,4%	-18,9%	+0,1%
Aandeel WVL in VLG	17,1%	16,7%	16,2%			
- Zelfstandigen in hoofdberoep	15,6%	15,3%	15,0%			
- Zelfstandigen in bijberoep	18,2%	17,7%	17,2%			
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	20,4%	20,6%	18,4%			
- Helpers	21,9%	22,3%	20,1%			

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 12: Evolutie van het aantal starters naar aard van de activiteit, regio's van West-Vlaanderen, 2018-2022-2023.

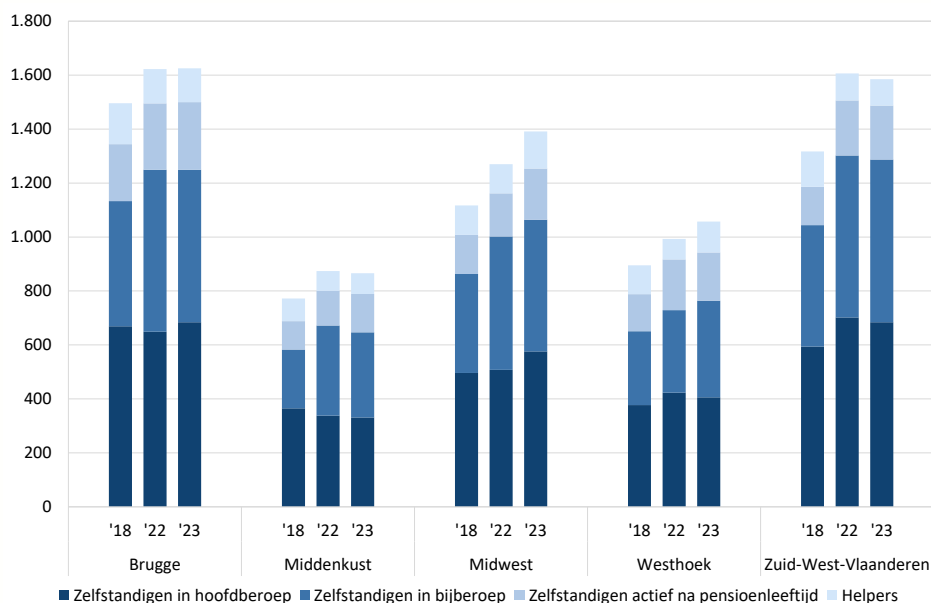
Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 9: Evolutie van het aantal stopzettingen naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2022-2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	5.597	6.365	6.524	100,0%	+16,6%	+2,5%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	2.501	2.620	2.681	41,1%	+7,2%	+2,3%
- Zelfstandigen in bijberoep	1.773	2.334	2.330	35,7%	+31,4%	-0,2%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	740	926	962	14,7%	+30,0%	+3,9%
- Helpers	583	485	551	8,4%	-5,5%	+13,6%
Vlaams Gewest	31.362	36.346	37.632	100,0%	+20,0%	+3,5%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	15.550	16.623	17.396	46,2%	+11,9%	+4,7%
- Zelfstandigen in bijberoep	10.144	13.503	13.694	36,4%	+35,0%	+1,4%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	3.188	4.062	4.235	11,3%	+32,8%	+4,3%
- Helpers	2.480	2.158	2.307	6,1%	-7,0%	+6,9%
Aandeel WVL in VLG	17,8%	17,5%	17,3%			
- Zelfstandigen in hoofdberoep	16,1%	15,8%	15,4%			
- Zelfstandigen in bijberoep	17,5%	17,3%	17,0%			
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	23,2%	22,8%	22,7%			
- Helpers	23,5%	22,5%	23,9%			

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 13: Evolutie van het aantal stopzettingen naar aard van de activiteit, regio's van West-Vlaanderen, 2018-2022-2023.

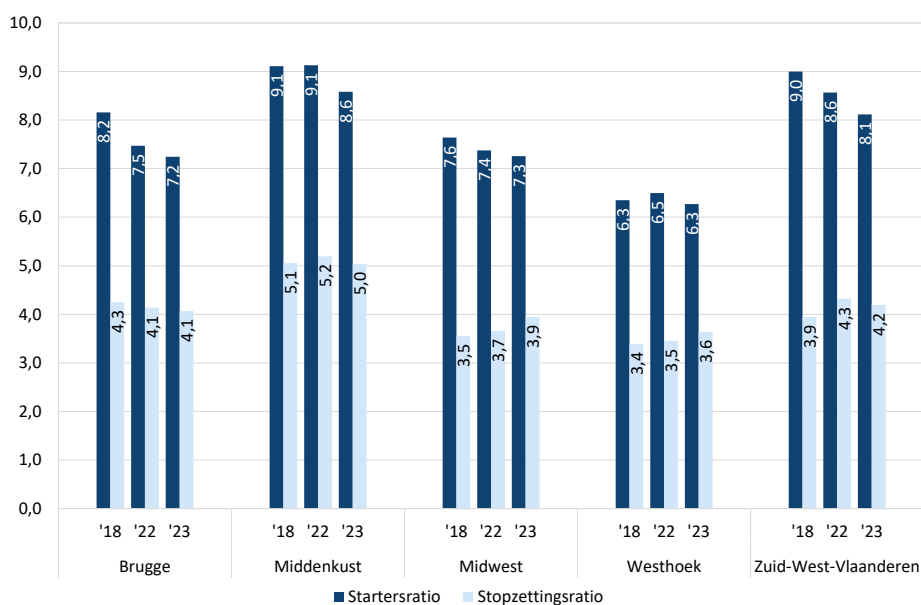
Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 10: Evolutie van de startersratio naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2022-2023.

	Startersratio			Stopzettingsratio		
	2018	2022	2023	2018	2022	2023
West-Vlaanderen	8,0	7,7	7,4	3,9	4,1	4,1
- Zelfstandigen in hoofdberoep	6,3	6,2	6,1	3,0	2,9	2,9
- Zelfstandigen in bijberoep	15,8	14,5	13,8	5,7	6,3	6,2
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	2,1	1,8	1,6	4,9	4,9	4,7
- Helpers	7,1	7,3	7,0	4,8	5,0	6,1
Vlaams Gewest	9,7	9,3	9,1	4,6	4,7	4,7
- Zelfstandigen in hoofdberoep	8,1	8,0	8,0	3,7	3,6	3,7
- Zelfstandigen in bijberoep	16,5	15,1	14,8	6,2	6,8	6,7
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	2,4	2,0	2,0	5,0	5,0	4,8
- Helpers	9,9	9,5	10,2	6,3	6,5	7,4

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 14: Evolutie van de starters- en stopzettingsratio, regio's van West-Vlaanderen, 2018-2022-2023.

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

3. Gedetacheerden

Op basis van de Limosa-aangiftes werden er 33.570 naar West-Vlaanderen gedetacheerde personen geteld in 2024. Bijna drie kwart van deze gedetacheerden heeft het statuut van werknemer; in Vlaanderen is dit zelfs 79,7%.

In 2024 lag het aantal gedetacheerden in West-Vlaanderen 7,6% lager dan in 2023; in Vlaanderen bleef de afname beperkt tot 2,8%. In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was er de afgelopen vijf jaar een aanzienlijke afname van het aantal gedetacheerde werknemers en een sterke toename van het aantal gedetacheerde zelfstandigen.

De grootste groep gedetacheerden heeft de Poolse nationaliteit, gevolgd door

Nederlanders en Oekraïners. Binnen het totale aantal gedetacheerden vormen de Brazilianen de grootste groep binnen de niet-Europeanen. Bij meer dan 98% van de gedetacheerde Brazilianen in West-Vlaanderen verloopt de detachering via Portugese ondernemingen.

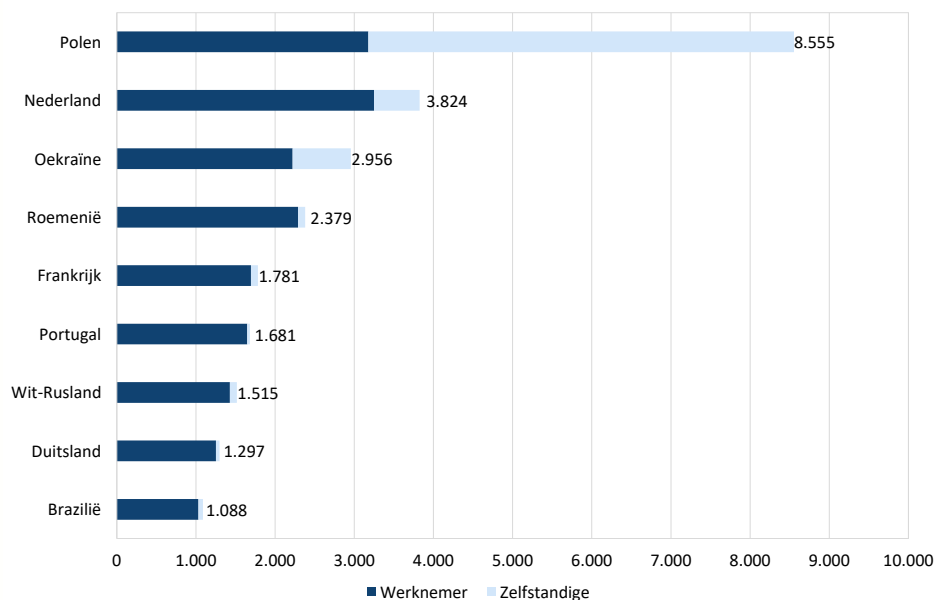
Opvallend is dat bij de gedetacheerden met een Poolse nationaliteit de zelfstandigen (62,9%) sterker vertegenwoordigd zijn dan de werknemers. Met uitzondering van de gedetacheerden met een Oekraïense (24,9%) en Nederlandse nationaliteit (15%) heeft bij de andere nationaliteiten minder dan 10% van de gedetacheerden het statuut van zelfstandige.

Tabel 11: Evolutie van het aantal gedetacheerden naar detacheringstype, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2019-2023-2024.

	2019	2023	2024		Evolutie 2019-2024	Evolutie 2023-2024
West-Vlaanderen	39.786	36.346	33.570	100,0%	-15,6%	-7,6%
- Werknemers	32.868	27.447	24.849	74,0%	-24,4%	-9,5%
- Zelfstandigen	6.918	8.899	8.721	26,0%	+26,1%	-2,0%
Vlaams Gewest	186.608	172.408	167.535	100,0%	-10,2%	-2,8%
- Werknemers	157.881	139.044	133.591	79,7%	-15,4%	-3,9%
- Zelfstandigen	28.727	33.364	33.944	20,3%	+18,2%	+1,7%
Aandeel WVL in VLG	21,3%	21,1%	20,0%			
- Werknemers	20,8%	19,7%	18,6%			
- Zelfstandigen	24,1%	26,7%	25,7%			

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 15: Gedetacheerde werknemers en zelfstandigen naar voornaamste nationaliteiten (a), West-Vlaanderen, 2024.

(a) Nationaliteiten die meer dan 1.000 gedetacheerden tellen in West-Vlaanderen.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Definities en methodologie

Gedetacheerden

Personen die in jaar x minstens één dag in België gemeld waren via een Limosa-aangifte. Deze Limosa-aangifte is sinds 2007 verplicht voor werkgevers die een werknemer tijdelijk of deeltijds naar België detacheren om er te werken. Het gaat dus om werknemers die gewoonlijk in een ander land dan België werken of zijn aangeworven in een ander land dan België. Voor zelfstandigen is een melding vereist wanneer die tijdelijk een zelfstandige activiteit in België komen uitoefenen, maar er niet permanent verblijven. Sommige categorieën van personen zijn vrijgesteld van het doen van de aangifte gezien de aard of de korte duur van de in België verrichte activiteiten (bvb artiesten, sportlui, internationaal vervoer, diplomaten, overheids-personeel, wetenschappers, deelname aan wetenschappelijke congressen ...).

Vanaf 1 januari 2019 werd de Limosa-meldingsplicht voor gedetacheerde zelfstandigen beperkt tot een aantal risicosectoren, namelijk bouwactiviteiten, activiteiten in de vleessector en schoonmaakactiviteiten.

Help(st)er

Elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn of haar beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Deze persoon valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Referentieregio

Op 3 februari 2023 bekrachtigde de Vlaamse Regering het Regiodecreet dat Vlaanderen indeelt in 15 referentieregio's. West-Vlaanderen telt vijf referentieregio's: **Brugge** (Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout,

Zedelgem, Zuikerkerke), **Middenkust** (Bredene, De Haan, Gistel, Ichtegem, Middelerkerke, Oostende, Oudenburg), **Midwest** (Ardooie, Dentergem, Hoogdele, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Staden, Tielt, Wielsbeke, Wingene), **Westhoek** (Alveringem, De Panne, Diksmuide, Heuvelland, Houthulst, Ieper, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge, Mesen, Nieuwpoort, Poperinge, Veurne, Vleteren, Zonnebeke) en **Zuid-West-Vlaanderen** (Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kurne, Lendelede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem). In de tekst en de figuren wordt met de 'regio's' steeds de indeling van de referentieregio's bedoeld, tenzij dit anders wordt aangegeven.

Vervangingsgraad van loontrekkenden

Aantal loontrekkenden jonger dan 30 jaar per 100 loontrekkenden van 50 jaar of ouder.

Vlaamse Arbeidsrekening (VAR)

Door nieuwe GDPR-regels moest het Steunpunt Werk vanaf 2024 een nieuwe methodologie ontwikkelen om de Vlaamse Arbeidsrekening op te maken. Hierbij werden ook nieuwe cijferreeksen berekend voor de periode 2017-2022 waardoor de cijfers in deze editie afwijken van de cijfers die in eerdere edities werden gepubliceerd.

Zelfstandige

Iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut gebonden te zijn.

Zelfstandige in bijberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een andere, gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.

Zelfstandige in hoofdberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.